

Kulturhuvudstad – ett hot mot kulturen

VK 6/10-09

Patrik Brännberg, Rättvisepartiet Socialisterna, svarar på den kritik Leif Larsson riktade mot partiet för dess negativa inställning till kulturhuvudstadssatsningen i en artikel i VK Kultur 30/9.

RÄTTVISEPARTIET Socialisterna (RS) är motståndare till kulturhuvudstadsåret. Men till skillnad från partier i fullmäktige, som stöder kulturhuvudstaden, bekämpar RS de nedskärningar i kultur nämnden som nu hotar personal och filialbibliotek. Vi vill slå vakt om biblioteksfilialer på alla stadsdelar och förlänga öppettiderna för att göra det möjligt för barn och vuxna att bli guidade till litterära upplevelser av engagerade bibliotekarier. På samma sätt är vi motståndare till de försämringar inom föreningslivet som kan bli följden av nedskärningar inom kultur nämnden.

Kulturen drabbas också av att upp till 60 lärare riskerar att förlora jobbet inom skola och förskola. Skolan är samhällets stora kulturbärare när det gäller allt från läs- och skrivkunnskap till de första mötena med klassisk litteratur. En bra skola bidrar också till att minska klasskillnaderna när det gäller kulturella upplevelser. Vissa barn har föräldrar med ork att stimulera sina barn till olika sorters kulturformer, andra barn har det inte. Om personalen på dagis har tid att sätta sig ned och läsa en bok med barnen ökar lusten att läsa hos alla barn. Och självförtroendet. Med mindre klasser i skolan skulle elever med läs- och skrivsvårigheter kunna identifieras och ges hjälp tidigare. Ängest inför läsande kan ersättas med positiva läsupplevelser – om resurserna finns.

Enligt Palmerrapporten, som på EU-kommissionens uppdrag granskat kulturhuvudstäderna 1995-2004, har kulturhuvudstäderna misslyckats med att föra ut kultur till en socialt bredare publik. De som besökt kulturhuvudstäderna beskrivs som "professional, middle class and highly educated".

RS STÄLLER inte fin- och populär-

Rättvisepartiet värnar om bredden för ett rikt kulturliv och partiet betraktar Kulturhuvudstadsåret som ett jippo.

kultur mot varandra. Olika former av kultur ställer olika krav på brukaren. En modern hitlåt har en sorts kvalitet som fångar sina åhörare efter 15 sekunder. Klassisk musik, å sin sida, kräver ofta mer av tid, koncentration och förkunskaper hos sin publik. För oss handlar kulturpolitik om att bereda plats för både så kallad fin- och vardagskultur. Eftersom lättillgängliga hitlåtar ofta hittar en kommersiell väg ut innebär vår kulturpolitik i praktiken att samhället måste ge mer stöd åt symfoniorkestern. Samtidigt vill vi understryka de kommundala musikskolornas roll bakom de svenska framgångarna inom populärmusiken. Bredden skapade toppen. Därför börjar vi tala om bibliotek och lärartäthet.

KULTURHUVUDSTADEN handlar varken om så kallad fin- eller populärkultur. Det handlar om ett jippo. Se på den påkostade öppningsceremoni där isen kommer att sprängas bort från delar av umeälven och tusentals renar ska fås att, till tonerna av körsång, springa genom centrum! Lägg till detta talet om att ta Bruce Springsteen, Madonna eller Beyoncé till Umeå.

Denna uppfattning stärks av Palmerrapporten. När det gäller den långsiktiga effekten på kulturen hävdar rapporten att potentialen för långsiktig utveckling inte förverkligats i flera av städerna. I några av städerna har framtida satsningar på kultur till och med minskats på grund av kulturhuvudstadssatsningarna.

Vad blir kostnaden för kulturhu-

vudstadsåret? Ingen vet. Umeås maktelit menar att kulturhuvudstaden ska ge oss mellan "tre och tio gånger pengarna tillbaka". Stockholm kan, skriver Larsson, förvandlas till en "mellanlandning" på vägen till Umeå! Tyvärr delas Larssons fantasier av Umeås elit. VK och Baltic-gruppen vill göra stora investeringar inför K 14-året. Umeås styrande har utlovat investeringar i bland annat ett äventyrsbad, en ny inomhushall på Gammlia, en ny läktare, en evenemangs-arena, ett s k Kulturens hus – till en total kostnad på ca 7 miljarder kronor!

Enligt Palmerrapporten kan man heller inte dra några slutsatser om ifall kulturhuvudstäderna haft någon ekonomisk vinning av sina satsningar. Talet om "tre till tio gånger pengarna tillbaka", är orealistiskt. Rapporten skriver också att andra städers prestigeprojekt inneburit svårigheter, bland annat när det gällt vem som i framtiden ska ta ekonomiskt ansvar för projekten. Risken är att umeborna vaknar upp i januari 2015 med en saftig räkning för detta jippo och ett antal skrytprojekt. På så sätt är Kulturhuvudstadsjippo ett hot, inte bara mot vårdskola-omsorg, utan även mot kulturen.

Då Larsson sorterar in oss bland kulturhatarna och påstår att logiken i vår politik leder till nedlagda bibliotek, opera, teater dans osv, avslöjar han en stor portion okunnsighet.

PATRIK BRÄNNBERG
Rättvisepartiet Socialisterna.